

RAPPORT

GODKENDT AF ØKONOMI- OG REVISIONS-
UDVALGET 2. APRIL 2024

Anti-korrupsions- beretning 2023

INDHOLD

1	Indledning	3
2	Tværgående Røde Kors anti-korrupsionsindsatser	3
	2.1 Indkomne sager via klagefunktion	4
3	Anti-korrupsionsindsatser internationalt	4
	3.1 Libanon (lukket)	5
4	Anti-korrupsionsindsatser nationalt.....	6
	4.1 Anti-korrupsionsindsatser i de lokale afdelinger i Røde Kors i Danmark	6
	4.2 Anti-korrupsionsindsatser i genbrugsbutikkerne	6
	4.3 Anti-korrupsionsindsatser i asylafdelingen	7
	4.4 Anti-korrupsionsindsatser i Ungdommens Røde Kors	7

1 INDLEDNING

Bekæmpelse af korruption står centralt i Røde Kors i Danmarks arbejde. Derfor tager Røde Kors i Danmark resolut afstand fra enhver form for korruption og arbejder aktivt for at forebygge, bekæmpe og afdække alle former for korruption. Røde Kors i Danmark er fast besluttet på at opretholde de højeste etiske standarder og sikre gennemsigtighed i vores arbejde. Vi står til ansvar over for alle interessenter både inden og uden for organisationen herunder målgrupper, medlemmer, frivillige, personale, ledelse, hovedbestyrelsen og andre styrende organer, samarbejdspartnere, donorer og leverandører.

Formålet med anti-korrupsionsberetningen er at opsummere, hvad Røde Kors i Danmark har gjort i 2023 for at forhindre korruption i det forløbne år, og beskrive de korrupsionssager, organisationen har været udsat for, samt de forholdsregler der er taget. Det er også et formål at oplyse åbent om problemer forbundet med korruption og at beskrive, hvordan Røde Kors i Danmark forsøger at løse disse og forhindre lignende sager fremover.

Røde Kors i Danmark definerer korruption som *misbrug af betroet magt for egen vindings skyld*. Det er en bred definition, som rummer alle former for korruption såsom misbrug af magt og midler, bestikkelse og at give eller modtage gaver eller tjenester.

Røde Kors i Danmarks holdning til korruption er beskrevet i dokumentet [Røde Kors i Danmarks holdning til korruption](#), som kan findes på vores hjemmeside og er delt bredt i organisationen, operationen og med vores partnere i Danmark og internationalt.

Den overordnede koordinering af anti-korruption foregår i regi af Røde Kors i Danmarks integritetskomité, der refererer til den øverste ledelse. Komitéen har medlemmer fra landskontoret, herunder de operationelle afdelinger international afdeling, national afdeling, asylafdelingen og genbrug samt Ungdommens Røde Kors, og har økonomidirektøren som formand.

I forhold til anti-korrupsionsområdet har komitéen særligt fokus på at sikre relevante og opdaterede politikker og procedurer i forhold til korruption og har en rådgivende rolle vedrørende implementering og compliance i forhold til Røde Kors i Danmarks holdning til korruption. Arbejdet med en årlig plan for arbejdet med anti-korruption herunder anti-korrupsionsberetningen og løbende opdatering af korrupsionssager ligger således i integritetskomitéen.

2 TVÆRGÅENDE RØDE KORS ANTI-KORRUPTIONSINDSATSER

Kendskab til Røde Kors' principper, holdninger samt til retningslinjer og procedurer er vigtigt for arbejdet med anti-korruption. Alle ansatte i Røde Kors i Danmark både nationalt og internationalt underskriver på den baggrund *Code of Conduct* i forbindelse med deres ansættelse.

Røde Kors har implementeret en whistleblowerordning, som giver deltagere i Røde Kors' aktiviteter, frivillige, medarbejdere, samarbejdspartnere, medlemmer og borgere generelt mulighed for anonymt at indberette mistanke om ulovligheder og alvorlige forhold vedrørende Røde Kors' aktiviteter som f.eks. økonomisk kriminalitet og krænkelser. Ordningen er etableret i samarbejde med Kammeradvokaten, som står for den indledende behandling af henvendelserne.

Røde Kors i Danmarks internationale arbejde er certificeret under [Core Humanitarian Standards \(CHS\)](#), hvilket er en blåstempling af, at vi lever op til en sektorstandard for at sikre ansvarlighed og

kvalitet i vores internationale arbejde, og at vi arbejder systematisk med at inddrage vores målgrupper i vores projekter. En årlig ekstern revision er med til at skærpe vores bevågenhed inden for områder som anti-korruption, klageadgang, beskyttelse af målgrupper og medarbejdere mod seksuel udnyttelse og diskrimination samt beskyttelse af miljø. I 2023 viste den årlige revision, at vi har procedurer på plads til at håndtere risikoen for korruption og til at handle, når vi identificerer korruption. Revisionen fandt samtidig, at vi har en svaghed i forhold til at udbrede kendskab til vores klage- og whistleblowersystem. En svaghed vi arbejder på at forbedre i 2024.

2.1 Indkomne sager via klagefunktion

I 2023 har landskontoret modtaget 23 indberetninger via whistleblowersystemet på Røde Kors' hjemmeside. Herudover er der modtaget 48 klager via andre kanaler. Alle henvendelser er blevet håndteret og afsluttet på nær fire åbne sager, der afventer at blive afsluttet.

Det kan konstateres, at der er sket en stor stigning i antallet af indberetninger modtaget via whistleblowerordningen i 2023 med 23 mod tre indberetninger i 2022. Årsagen hertil vurderes at være, at kendskabet til whistleblowerordningen er kommet ud til en større kreds, heriblandt frivillige i foreningen. En stor andel af indberetningerne fra især frivillige er dog af en karakter, der ikke er omfattet af whistleblowerordningen, hvorfor der i disse tilfælde er henvist til andre klagekanaler. Disse klager behandles udenfor whistleblowerordningen som almindelige klager efter retningslinjerne for håndtering af klager.

Langt størstedelen af klagerne, der er modtaget gennem både whistleblowerportalen og øvrige kanaler, er af mindre alvorlig karakter, og ingen har karakter af misbrug af betroet magt for egen vindings skyld. En stor andel af klagerne vedrører konkrete forhold i en af Røde Kors' lokale afdelinger samt klager over adfærd mellem frivillige eller frivilliges adfærd overfor kunder i Røde Kors-butikker.

Der er en alvorlig sag fra 2022 om grænseoverskridende/seksuel adfærd, som er håndteret i 2023. Der er endvidere enkelte sager med anklager om krænkende sprogbrug og adfærd. Der er i 2023 modtaget flere klager, som omhandler diskriminerende adfærd end tidligere år.

Der har været en sag, hvor en frivillig blev bortvist efter mistanke om tyveri fra kassen i en Røde Kors-butik. Sagen endte med en tilståelsessag, og der blev ikke indgivet politianmeldelse.

Mængden af klager modtaget af kanaler udenom whistleblowerordningen er lidt højere end rapporteringen fra 2022, dog er der sket et væsentligt fald af mængden af klager over henvendelser fra fundraising.

Pr. 1. januar 2023 er Røde Kors overgået til et nyt whistleblowersystem, der stadig håndteres af Kammeradvokaten, som fortsat står for den indledende screening af indberetninger pro bono.

3 ANTI-KORRUPTIONSINDSATSER INTERNATIONALT

Røde Kors i Danmark (RKID) har i 2023 haft fokus på at revidere og opdatere vores retningslinjer vedrørende anti-korruption. Der er foretaget forbedringer i vores retningslinjer med henblik på bedre at forstå, hvordan og hvornår korruption skal rapporteres, samt RKID's medarbejdernes roller og ansvar, når først en anmeldelse er modtaget.

RKiD er i gang med at udvikle mere interaktivt og engagerende træningsmateriale. Der er fokus på hyppigere træning, der tilbydes i mindre grupper i håb om, at dette vil sikre, at hovedbudskaberne i retningslinjerne formidles bedre og bliver husket.

Desuden fortsætter vi med at opbygge tætte bånd med vores forbund IFRC og deres kontor for intern revision og undersøgelser (OIAI) for at holde os opdateret om sager på forbundsniveau og for at sikre, at vi har adgang til ressourcer, der kan hjælpe os med at reagere og efterforske korruptionssager på den mest effektive måde.

I det internationale arbejde lykkedes det at lukke en enkelt sag i 2023, til gengæld modtog RKiD ingen yderligere rapporterede tilfælde af korruptionsmistanke i løbet af året. Da Røde Kors er til stede i de mest udsatte steder i verden tyder dette på, at der fortsat skal arbejdes med at sikre, at vores medarbejdere og alle, som er involverede i vores operationer, er opmærksomme på, hvordan og hvornår mistanke om misbrug skal rapporteres.

Røde Kors i Danmark kunne i 2023 efterforske og afslutte en kompleks sag i Libanon. Programmet blev sat på pause, mens vi undersøgte sagen blandt andet ved hjælp af eksterne revisorer. Sagen er beskrevet herunder.

3.1 Libanon (lukket)

Mod slutningen af 2022 blev RKiD gjort opmærksom på nogle formodede økonomiske uregelmæssigheder i forbindelse med vores partnerskab med Palæstinensisk Røde Halvmåne i Libanon (PRCS-L). Der var talrige påståede uregelmæssigheder, der specifikt involverede brugen af valutakurser, der afveg væsentligt fra, hvad vi ville have forventet. Indledende undersøgelser blev udført i landet, hvilket gav anledning til bekymring over den økonomiske forvaltning af vores programmer, implementeret af PRCS-L.

Det blev derfor besluttet, at RKiD skulle bruge eksterne revisorer til at gennemgå projektets økonomi og på den baggrund tage stilling til, om der havde været tale om misbrug af midler. Revisionen blev afsluttet i sommeren 2023. Samlet set vurderede revisionen, at den finansielle dokumentation, selskabet havde afgivet, gav et retvisende billede af projektudgifterne for perioden frem til 31. december 2022, og at PRCS-L handlede i overensstemmelse med internationale finansielle rapporteringsstandarder.

Revisorerne gennemgik alle finansielle transaktioner for den givne periode og fandt et lille beløb, der ikke var korrekt understøttet, og dette skyldtes, at PRCS-L ikke brugte den rigtige markedskurs for valuta på den dato, hvor transaktionerne fandt sted. PRCS-L har indvilget i at tilbagebetale alle ikke-understøttede omkostninger, der opstod som følge af denne handling.

Det blev besluttet at genoptage projektaktiviteterne og fortsætte vores samarbejde til gavn for regionen. RKiD fortsætter med at have en åben dialog med PRCS-L for at sikre et bedre setup for betalinger i fremtiden, og sagen blev afsluttet i efteråret 2023.

4 ANTI-KORRUPTIONSINDSATSER NATIONALT

Nationalt håndteres indkomne sager både centralt af landskontoret og lokalt af ledelsen i de lokale afdelinger i foreningen afhængig af sagens karakter. For at kvalitetssikre klagehåndteringen lokalt bistår landskontoret afdelingsbestyrelserne med at håndtere eventuelle vanskelige eller følsomme sager.

4.1 Anti-korruptionsindsatser i de lokale afdelinger i Røde Kors i Danmark

Afdelingernes økonomivejledning er grundlaget for arbejdet med anti-korruption i foreningen. Vejledningen henvender sig til bestyrelserne og i særdeleshed til kassererne i Røde Kors-afdelingerne. Vejledningen angiver rammerne for god økonomistyring lokalt og er med til at understøtte, at vi passer på pengene i Røde Kors.

I 2023 har landskontoret foretaget økonomiske tilsyn i tre afdelinger udvalgt af Røde Kors' økonomi- og revisionsudvalg på baggrund af en indstilling fra landskontoret. Tilsynene er både en vigtig mulighed for landsforeningen til at kunne føre tilsyn med økonomien i afdelinger i særlige risikosituationer, som for eksempel hurtigt voksende økonomi eller udskiftninger på nøgleposter, og er også en understregning af, at landsforeningen har en 'vagthund'. På besøgene er forretningsgange for indregning af omsætning og omkostninger gennemgået, og der er påsat dokumentation for væsentlige punkter i forretningsgangen. Derudover er der foretaget bilagskontrol af væsentlige bilag samt afstemning af udvalgte balanceposter. Der blev ikke fundet uregelmæssigheder i bogføringen, og alle afdelinger havde en fast forretningsgang for håndtering af omsætningen og omkostninger.

Herudover har der været foretaget et anmeldt kasseeftersyn i en afdeling på baggrund af klager fremført i den lokale presse i efteråret 2023. Kasseeftersynet blev udført af afdelingens eksterne revisor sammen med en repræsentant fra landskontoret. Revisionen fandt ikke tegn på uregelmæssigheder i afdelingen.

4.2 Anti-korruptionsindsatser i genbrugsbutikkerne

Røde Kors-butikkerne er med 257 butikker landet over en vigtig indtægtskilde for Røde Kors. Med 10.000 frivillige, op mod 300.000 ekspeditioner og en årlig omsætning på over en kvart milliard er det vigtigt, at der er transparens og sikkerhed omkring de økonomiske transaktioner. Der har de seneste år derfor været fokus på at få flere butikker med på det fælles elektroniske kassesystem Flex-POS, så landskontoret kan følge omsætning og transaktioner. Blandt andet takket være opbakningen hertil fra RKiD's økonomi- og revisionsudvalg har flere butikker i 2023 valgt at tilslutte sig systemet udover de nye butikker, som alle kommer med fra start. Der mangler knap 50 butikker, men langt størstedelen af dem har en meget lille omsætning under 300.000 kr. og ofte et meget lille overskud, hvorfor investeringen i kassesystemet ikke er rentabel.

I 2023 er der indrapporteret om bortvisning af en håndfuld frivillige fra forskellige butikker på baggrund af mistanke om berigelse af varer, der har været doneret til butikkerne. Dette er håndteret lokalt under vejledning af landskontoret og er på niveau med foregående år.

Der har fra såvel frivillige som udefrakommende borgere været forespørgsler til brugen af rabatter og 'særlig favorabel prissætning' til frivillige, hvorfor det er indskærpet for butikkernes ledere, at frivilligkøb altid bør prissættes af andre end køber, samt at rabat ikke er hensigtsmæssig bl.a. for at undgå beskyldninger om misbrug og berigelse.

4.3 Anti-korrupsionsindsatser i asylafdelingen

Asylafdelingens regnskabsinstruks beskriver de retningslinjer og kontroller, der er sat i værk for at forhindre korrupsion i asylafdelingen. Regnskabsinstruksen indeholder klare retningslinjer for ansvarsfordeling i forhold til udgiftsforvaltning. Derudover beskrives hvilke kontroller, der føres med likvide midler på asylcentre og centralt, som samlet skal forhindre og/eller begrænse korrupsion.

Der er herudover udarbejdet procedurer for, hvordan likvider skal håndteres og opbevares. Der udføres kontroller i forbindelse med betalinger til kreditorer, manuelle bankoverførsler samt indbetalinger fra debitorer.

Udover de omfattende interne kontroller er asylafdelingen underlagt Udlændingestyrelsens tilsynsmyndighed. Hvor der udtages udgiftsområder til kontrol både i stikprøveform samt uanmeldte besøg på centrene i forhold til kontanthåndtering af beboerydelser.

Hovedkontoret kontrollerer asylcentrenes likvide beholdninger fast en gang månedligt ved at besøge centret og foretage fysisk optælling og afstemme beholdningerne over til finansbogføringen. Asylafdelingen udfører herudover selv uanmeldte kasseeftersyn på de adresser, der håndterer væsentlige mængder af kontanter.

I 2023 har asylafdelingen haft en enkelt sag, der er afsluttet. Sagen beror på et forhold, der kom op i 2022, hvor regnskabsenheden får en bekymring for en leder på et asylcenters administration af de lokale likvide midler. Den interne kontrol afdækkede en difference på 71.000 kr. Da der er bekymring for, om lederen har været direkte involveret i differencen, politianmeldes sagen. I 2023 henlagde politiet sagen, da der ikke kunne findes konkrete beviser overfor enkeltpersoner.

4.4 Anti-korrupsionsindsatser i Ungdommens Røde Kors

Der er ikke modtaget korrupsionssager via whistleblowerordningen om Ungdommens Røde Kors (URK) i 2023.

Antallet af fundraising-klager er nogenlunde på niveau med antallet af klager i 2022. Dette er bemærkelsesværdigt, da URK har været i kontakt med langt flere personer i 2023. Der blev sendt i omegnen af 2 mio. sms'er, og der har været kontakt med minimum 1 mio. unikke personer. Der er modtaget 20-30 klager over fundraising via URK's infomail, 8 via sms og 3 via sociale medier. Som noget nyt i 2023 er vi begyndt at fundraise med betalt indhold i Meta – dvs. annoncer på Instagram og Facebook. Den markant større kontakt har naturligvis medført flere kommentarer, men de negative kommentarer kan ikke kategoriseres som klager.

I det nationale arbejde modtager Ungdommens Røde Kors løbende henvendelser om diverse forhold. I 2023 har vi modtaget tre klager, hvoraf en har været håndteret i samarbejde med juraafdelingen hos RKID. Det blev vurderet, at Ungdommens Røde Kors har handlet korrekt i det pågældende tilfælde. Samme klage blev også behandlet i Ungdommens Røde Kors' tillidsudvalg, som behandler brud på samværspolitikken. Tillidsudvalget vurderede, at der ikke var tale om brud på nogle af Ungdommens Røde Kors' politikker, og at klagen derfor var ubegrundet. De to øvrige klager blev håndteret af ansatte på sekretariatet.

I det internationale arbejde opererer Ungdommens Røde Kors i regi af Røde Kors i Danmark og følger således Røde Kors' procedurer og tiltag for at modvirke korrupsion og sikre et godt kontrolmiljø. Der har ikke været forhold at indberette på det internationale område i 2023.

Ungdommens Røde Kors' aktiviteter med en decentral økonomistyring har fået særskilt økonomivejledning for god økonomistyring. Det drejer sig om fire lokalafdelinger og ferielejrafdelingen, hvor økonomivejledningen indgår som en del af ferielejrenes samlede håndbog. Økonomivejledningerne understreger, at vi passer på pengene i Ungdommens Røde Kors. I løbet af 2023 blev der igen afholdt økonomikurser for ferielejrene med fokus på at imødekomme det skærpede tilsyn.